

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Τείχος προστασίας στη διαδικτυακή αποπλάνηση

Το κείμενο είναι (διασκευασμένο) άρθρο της Βασιλικής Χρυσοστομίδου που δημοσιεύτηκε στις 06.03.2021 στον ιστότοπο της εφημερίδας «Καθημερινή» (προσπέλαση 10.10.2021) με θέμα την ασφαλή περιήγηση των εφήβων στο διαδίκτυο.

Ένα στα δύο παιδιά συνομιλεί με αγνώστους στο Διαδίκτυο. Ένα στα πέντε θα προχωρήσει και σε συνάντηση. Και αυτό, όταν μόλις τρεις στους δέκα γονείς ανησυχούν για τις επαφές του παιδιού τους με κάποιον άγνωστο στο Ίντερνετ. Τον τελευταίο μήνα καταγράφεται αύξηση στον αριθμό όσων επικοινωνούν με τη Γραμμή Βοήθειας του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου του ΙΤΕ¹. [...]

Πώς είναι δυνατόν, όμως, οι σημερινοί έφηβοι, οι οποίοι έχουν γεννηθεί μέσα στην τεχνολογία, να πέφτουν τόσο εύκολα στην παγίδα; «Οι έφηβοι αισθάνονται παντοδύναμοι. Επιπλέον, θεωρούν πως είναι προστατευμένοι βρισκόμενοι στο σπίτι τους, ενώ νομίζουν ότι συνομιλούν με κάποιον συνομήλικό τους. Υπάρχει εμπιστοσύνη, έχει προηγηθεί πλήση εγκεφάλου».

Ποιες είναι οι ενδείξεις ότι «κάτι δεν πάει καλά»; Σύμφωνα με την ψυχολόγο, «για τους εφήβους, όταν διαπιστώσουν πως εισπράττουν «ξαφνικό» ενδιαφέρον από κάποιον, όταν τους υπόσχονται δώρα, όπως κινητά τηλέφωνα ή εισιτήρια για εκδηλώσεις. Κυρίως, όμως, όταν αρχίσουν τα «μην πεις σε κανέναν για τη συνομιλία μας», «αυτό θα είναι το μυστικό μας». Για τους γονείς, οποιαδήποτε αλλαγή στη συμπεριφορά του».

Όσο για την πρόληψη, αλλά και την προστασία των παιδιών από τη διαδικτυακή παρενόχληση, η κυρία Δάρα αναφέρει: «Από την αρχή εξηγούμε στα παιδιά πως δεν πρέπει να μιλούν με αγνώστους στο Διαδίκτυο ούτε να τους συναντούν. Να κρατούν το προφίλ τους ιδιωτικό. Να μπλοκάρουν ή να αναφέρουν τον δράστη, αν γίνει δυσάρεστος. Κρατάμε ανοιχτό τον διάλογο επικοινωνίας, ώστε το παιδί να αισθάνεται άνευ όρων αποδοχή, ασφάλεια, εμπιστοσύνη – ακόμη κι αν έχει γίνει κάτι λάθος. Δεν ενοχοποιούμε ποτέ το παιδί-θύμα. Καταγγέλλουμε στους αρμόδιους, ενώ δεν παραλείπουμε να κρατήσουμε αποδεικτικά στοιχεία (print screen² και αποθήκευση εικόνας)». Η αντιμετώπιση, ωστόσο,

¹ ΙΤΕ: Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

² print screen: αντιγραφή περιεχομένων του παραθύρου ή της οθόνης Η/Υ ή κινητού τηλεφώνου

οφείλει να είναι συνολική. Όπως ενημερώνουν οι ειδικοί: «Η εισαγωγή του μαθήματος της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, της παιδείας γενικότερα, είναι βασικό ζητούμενο. Να μάθουν τα παιδιά να αντιλαμβάνονται το σώμα τους, να ξεχωρίζουν τις κακοποιητικές συμπεριφορές. Να μπλοκάρεται η πρόσβαση στα κοινωνικά δίκτυα σε παιδιά μικρότερα των 15 ετών». Χρειάζεται όμως προσοχή, ώστε να μην υπερισχύσει ο φόβος. [...]

A3. Στο κείμενο προβάλλονται οι κίνδυνοι που διατρέχουν οι έφηβοι κατά την περιήγησή τους στο διαδίκτυο και οι τρόποι προστασίας τους. Να γράψεις ένα άρθρο απάντηση που θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα (200-250 λέξεις), στο οποίο θα παρουσιάσεις τη θετική όψη του διαδικτύου με επιχειρήματα για το πόσο μπορούν να ωφεληθούν από αυτό οι έφηβοι. Μπορείς να παραθέσεις παραδείγματα, για να ενισχύσεις την επιχειρηματολογία σου.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΑΛΚΗ ΖΕΗ (1925-2020)

Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί απόσπασμα από το μυθιστόρημα για παιδιά της Άλκη Ζέη «Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου» (εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1987).

[...] Ο παππούς λέει πως οι αγώνες θέλουν θυσίες και οι νίκες πόδια και χέρια. Η Ρίτα κλαίει για το χαμένο πόδι του αδελφού της, τα δελτάρια³ από τον θείο Άγγελο δεν έρχονται και οι νίκες σταμάτησαν: Θαρρείς και δεν κουνάνε πια, έλεγε ο μπαμπάς. Η Αντιγόνη και η Ρίτα εξακολουθούν να πλέκουν κάλτσες για τους στρατιώτες και τις μαζεύουν σ' ένα άδειο χαρτονένιο κουτί απ' αυτά του Εγγλέζου, που το είχε πετάξει η κυρία Λεβέντη στο αυλιδάκι του φωταγωγού. Δυο μέρες τώρα τρανταζόταν ο κόσμος από τους βομβαρδισμούς, μα δεν ήτανε ν' ανέβει πια κανείς, με την κατσαρόλα στο κεφάλι, στην ταρατσα. Πήγαιναν μονάχα απάνω, σα χτυπούσαν λήξη οι σειρήνες, έτσι, για να δούνε, και βρίσκανε τις πλάκες στρωμένες με θραύσματα. Πέρα, κατά την Καστέλλα ο ουρανός ήτανε κατακόκκινος. Έμοιαζε να καίγεται ολόκληρος ο Πειραιάς. Ο Πέτρος ανησυχούσε για το φίλο του το Σωτήρη, γιατί είχε κατέβει από την προηγούμενη με τη μητέρα του στον Πειραιά να βρουνε κάποιον συγγενή που τους είχε τάξει μισό τενεκέ λάδι.

³ δελτάριο: έντυπο από λεπτό χαρτόνι, συνήθως μικρού σχήματος, που μπορεί να ταχυδρομηθεί χωρίς φάκελο

Δεν είχανε γυρίσει τη νύχτα κι η γιαγιά του κατέβηκε πρωί πρωί και τους χτύπησε την πόρτα. Έτρεμε ολόκληρη, κι η μαμά του Πέτρου την καθυσύχαζε πως θα 'χανε συκοινωνία να γυρίσουν κι έβαλε να της ψήσει ένα χαμομήλι. [...]. Δεν πρόλαβε να φύγει η γιαγιά του Σωτήρη και κατέφθασε η Ρίτα, που έπεσε με κλάματα στην αγκαλιά της Αντιγόνης.

-Αντιγονούλα χαθήκαμε, μας κήρυξαν και οι Γερμανοί τον πόλεμο. Εμάς τους Εβραίους, λέει η μαμά, θα μας σκοτώσουν όλους.

-Ο Πέτρος τα 'χασε. Τόσο καιρό γνώριζε τη Ρίτα κι ούτε είχε ακούσει πως ήτανε Εβραία. [...]

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Οι έφηβοι ήρωες του κειμένου ζουν στις δύσκολες συνθήκες του πολέμου. Ποια είναι τα θέματα που τους απασχολούν; Κατά τη γνώμη σου, από ποιους κινδύνους απειλούνται τα παιδιά σε περίοδο πολέμου;

ή

2. Να γράψεις ένα κείμενο (πεζό ή ποιητικό) με τίτλο «Παιδιά σε κίνδυνο», που θα έχει ως θέμα τις δυσκολίες και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι έφηβοι στη σύγχρονη εποχή.

Μονάδες 25